

در آستانه‌ی پنجمین دوره‌ی انتخابات شورای عالی

نظام‌الدین ملک‌آرایی

یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت نهادهایی که به فعالیت‌های حرفه‌ای نظیر پزشکی، وکالت، روزنامه‌نگاری و حسابرسی اشتغال دارند، حاکمیت روابط انسانی مناسب بین اعضاست. مشارکت، رکن اساسی دموکراسی و به مفهوم هم‌اندیشی و همکاری برای تصمیم‌گیری درباره‌ی فعالیتی چه به صورت فعال و چه به صورت غیرفعال است. مشارکت اعضا در تصمیم‌گیری‌های نهادهای حرفه‌ای به هر نحوی که باشد چه در قالب نظام مشارکت فردی و چه در قالب نظام مشارکت گروهی، اگر درست به انجام برسد، آثار و پی‌آمدهای ارزنده‌ای را در پی خواهد داشت زیرا:

- مقررات و ضوابط حاکم بر نهادهای حرفه‌ای، به‌وسیله‌ی اعضا در درون آن شکل می‌گیرد، بازنگری می‌شود و تغییر می‌یابد؛

- امور نهادهای حرفه‌ای لزوماً به بهترین و مفیدترین حالت انجام نمی‌شود. بهبود مستمر گردش کارها در هر نهاد حرفه‌ای، نیازمند حضور و مشارکت فعال تمامی اعضای آن در روند تصمیم‌گیری‌هاست؛ و

- انتظارات ذی‌نفعان و قوانین و مقررات حاکم بر نهادهای حرفه‌ای با شتاب زیادی در تغییر است. هر عضو با مشارکت در امور آن امکان پیدا می‌کند تا دیدگاه‌های خود را برای هماهنگی با این تحولات، به‌طور مستقیم و بی‌واسطه مطرح نماید و توان نهاد حرفه‌ای را در مدیریت این انتظارات و واکنش در مقابل تغییر در قوانین و مقررات افزایش دهد. هرچه میزان مشارکت اعضا در امور نهادهای حرفه‌ای بیشتر باشد اخلاق اجتماعی توسعه می‌یابد و در نتیجه میل سلطه بر آن نهاد محدود می‌شود و مآلاً وجه مادی و معنوی حرفه، هماهنگ و متوازن رشد پیدا می‌کند.

تنها نهاد حرفه‌ای قانونی برای تنظیم امور حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی در ایران، جامعه‌ی حسابداران رسمی است که در سال ۱۳۷۲ به صورت مؤسسه‌ای غیردولتی، غیرانتفاعی و دارای شخصیت حقوقی مستقل تشکیل شده است. انتخابات مهم‌ترین و اساسی‌ترین ابزار تصمیم‌گیری جمعی و حرفه‌ای در هر دوره‌ی سه‌ساله‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی است. از زمان تشکیل جامعه تاکنون چهار دوره انتخابات برگزار شده است. نخستین گردهمایی حسابداران رسمی برای انتخاب یازده نفر عضو برای شورای عالی در تاریخ دوم شهریور ۱۳۸۰ بود و به دنبال آن هر سه سال یکبار، به ترتیب در دوم مرداد ۱۳۸۳ و دوم مرداد ۱۳۸۶ انتخابات دومین و سومین دوره و در دوم مرداد سال ۱۳۸۹ انتخابات دوره‌ی چهارم برگزار شد. در انتخابات دوره‌ی قبل، از مجموع ۱۷۰۲ نفر که تعداد کل اعضای جامعه بود، تنها ۸۷۳ نفر یعنی ۵۱٫۲۹ درصد در انتخابات شرکت داشتند و از بین ۸۲ نفر از همکاران داوطلب عضویت در شورای عالی، نفر اول با ۴۱۶ رأی و نفر یازدهم با ۲۳۴ رأی به عضویت شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی درآمدند.

در ۲۳ مردادماه سال جاری، حسابداران رسمی برای انتخابات دوره پنجم شورای عالی، پای صندوق‌های رأی می‌روند تا سرنوشت جامعه و کیفیت بقای آن را برای سه سال آینده تعیین کنند. در این دوره ۷۷ نفر برای عضویت در شورای عالی داوطلب شده‌اند.

در آستانه پنجمین دوره انتخابات جامعه‌ی حسابداران رسمی تذکر چند نکته ضروری به نظر می‌رسد:

نخست آن‌که، به یاد داشته باشیم که جامعه‌ی حسابداران رسمی همواره به عنوان یک نهاد مستقل و تأثیرگذار از قداست خاصی برخوردار بوده‌است و به دلیل ظرفیت‌های قانونی بالقوه‌ی خود، مطرح‌ترین نهاد حرفه‌ای کشور به شمار می‌آید. باز هم به خاطر داشته باشیم که انتخابات شورای عالی فرصتی انحصاری است تا اعضای جامعه بتوانند نمایندگانی را برگزینند که توانایی تنظیم امور حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی را در کشور داشته باشند. پس همه‌ی همکاران “حتی آنان که در پی‌گیری مطالباتشان انتقاداتی نسبت به جامعه دارند” حداقل برای اصلاح امور آن، باید به متن بیایند و در انتخابات ۲۳ مردادماه شرکت کنند. تحقق این امر نشان خواهد داد که اعضای جامعه به رغم آن‌که گاه در میان خودشان دچار برخی اختلاف‌نظرهای کارشناسی می‌شوند اما، آن‌جا که صحبت از انسجام و احقاق حقوق حرفه‌ای در میان است در پی‌جویی مطالبات خود مصمم هستند. اگر انتخابات را جدی بگیریم به دیگران اجازه می‌دهیم که ما و حرفه‌ی ما را نادیده بگیرند.

دوم آن‌که، فارغ از این‌که چه اشخاصی در این انتخابات حائز اکثریت آرا می‌شوند و ترکیب شورای عالی دوره پنجم چه‌گونه رقم می‌خورد، آن‌چه در این میان بیش از دیگر موارد اهمیت دارد، انتخاب شدن گروهی از داوطلبان عضویت در شورای عالی به وسیله‌ی اکثریت قاطع حسابداران رسمی است. پس تردید نکنیم که اگر این انتخابات مورد استقبال اعضای جامعه قرارگیرد بدون شک اشخاصی که انتخاب می‌شوند چون رأی اکثریت اعضای جامعه را دارند پشتیبانی مناسبی برای فعالیت خواهند داشت.

سوم آن‌که، جامعه‌ی حسابداران رسمی وظیفه‌ی خود می‌داند که از همه‌ی همکارانی که خود را برای پذیرش مسئولیت عضویت در شورای عالی جامعه آماده کرده‌اند قدردانی نماید و ضمن احترام به همه‌ی داوطلبان و اذعان به این‌که همه‌ی آنها دارای صلاحیت‌ها و ویژگی‌های لازم برای عضویت در شورا می‌باشند، اما از آنجاکه شورای عالی، مهم‌ترین رکن جامعه است و وظایف و اختیارات مهمی چون سیاست‌گذاری، انتخاب اعضای هیئت مدیره، اعضای هیئت‌های انتظامی، تأیید اعضای کارگروه‌ها و تعیین خط‌مشی و تصویب برنامه‌ها و آیین‌نامه‌های جامعه را به عهده دارد، و با توجه به محدودیت در تعداد اعضای شورای عالی، مرجع است همکارانی انتخاب شوند که علاوه بر ویژگی‌های عمومی، نسبت به مسایل جوامع حرفه‌ای اشراف داشته باشند و بتوانند برای ارتقای جامعه‌ی حسابداران رسمی راه‌حل ارائه کنند و از حرمت و منزلت اجتماعی و حقوق مادی و معنوی اعضای جامعه نیز دفاع کنند.

چهارم آن‌که، جامعه‌ی حسابداران رسمی برای ارتقای خود، به افراد مصمم برای ایجاد اصلاحات در نظام سلامت مالی کشور نیاز دارد. دیگر آن زمانی که اعضا تنها برای استفاده از اعتبار حضور در شورای عالی جامعه، داوطلب عضویت در شورای عالی می‌شدند گذشته است. برای انتخاب مناسب‌ترین عضو برای شورای عالی، شاید مهم‌ترین شاخص این باشد که فرد داوطلب تاکنون برای دفاع و صیانت از حقوق جامعه‌ی بزرگ حسابداری چه کارنامه‌ای داشته است و چه برنامه‌ی کاربردی و عملی برای بهبود این وضعیت پیشنهاد می‌کند؟ لذا برای آن‌که رأی‌دهندگان بتوانند آگاهانه تصمیم‌گیری کنند، جامعه‌ی حسابداران رسمی در نظر دارد فرصتی مساوی در اختیار داوطلبان محترم قرار دهد تا رؤس برنامه‌های خود را به دور از بازی‌های سیاسی و منافع شخصی، جهت اطلاع سایر اعضا در سایت جامعه قرار دهند. امیدوارم این شیوه بتواند مانع از زدوبندهای غیرحرفه‌ای و برخورد شطرنجی و اعمال راه‌کارهای صنفی و صف‌بندی‌های کاذب شود. زیرا چنین رفتارهایی به بهانه‌ی رعایت مصالح گروهی، در شأن یک نهاد حرفه‌ای نیست.

سرانجام آن‌که، شرکت در انتخابات یک تکلیف حرفه‌ای است و مهم‌ترین موضوع در اجرای آن، برگزاری انتخابات سالم و منطبق با قانون است. امیدوارم با تدابیری که اندیشیده شده است شاهد انجام انتخاباتی پرشور و با شکوه حرفه‌ای در این دوره باشیم و با انتخاب افراد غیرجانچی، علمی و حرفه‌ای و شایسته و خوشنام برای شورای عالی، موجبات تداوم اقتدار و صلابت جامعه و پشتیبانی و اعتبار کافی برای اعضای منتخب آن را فراهم کنیم.